

6541

58203

ADAOS LITERARU

Centru DD. Abonați.

la

Monitorul Oficialu

a

MOLDOVEI.

Aprili.

G. ASAKY.

Iassii

Institutul Albineî Române.

1861,

146481

1956

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITATE
BUCUREȘTI

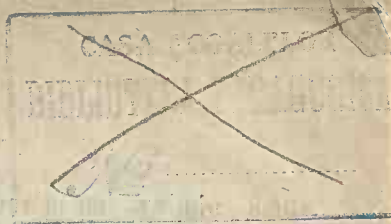
C. 58203
Anul ar 196481

ec 182/02

B.C.U. Bucuresti

C146481

СПРЕ АИИТИРЕ.

Ќи нефериче инцидент, каре дитрась дн дїскв-
щїа пвблїкь шї а Камереї, ть дндатореще а дн-
пъртшї хртътоаре петїдїе, че ам фост адресат шї
каре с'ащ четїт дн сеанца Камереї дїн 9 Мартїе.

ONORABILEI ADUNARI ELEVATIVE.

Вонвїне де sentimentеле де дрептате, каре днєсф-
ледескь пе корпъл Репрезентанцилор нациї Ромъне,
сперезь кь кь вїне-воїндь се ва аскълта еспьпереа
prezentь, маї алес кь еа нэ есте пьшаї персональ,
че днєкь атингътоаре де позїдїа каре амщ дн серві-
чїл пвблїк, че'т есте днєредїндат.

Реквїзїтлор Провїдентїї, каре мї ащ кончедат
соарта рарь, а серві Патріа дн кьре де дїзматате
де секоль, ть сїмїщ даторїщ а еспрїма Гьвернълзї шї
компатріоцилор адънка тьлзгънїре пентрх индълден-
да че мї ащ акордат дн ачест тїмп днделзїнгат, дн
каре м'ам аневоїт а адъна нэ авере материаль, че
тїтлал де конлзкръторїщ днтрх челе де фолос шї де
лазда Патрії Ромъне.

Дншпакат кь а тьа кондїїїндь, кь пентрх ачєаста

„Антрѣ нимикъ нѣ м'ам крѣдат, нѣ ам авѣт vanitate амї фаче зп мерит дїн плїнїреа сѣнтеї меле datorїї; ас-тѣзї днсѣ, кѣнд о неферїче персекѣдїе персоналѣ с'аѣ днчеркат амї рѣпї шї актѣ авере моралѣ, мѣ вѣдѣ констрѣнс а апела ла трївѣналѣл непѣртїнїторїѣ ал Опоратеї Адвнѣрї шї ал опїнїеї пѣвлїче, шї tot odatѣ ла їнсѣлте револтанте а опѣне фактѣрї.

Д. М. Когалнїчеанѣ, фостѣл Прешедїнте а Minic-терїѣлї, амїнтїндшїї поате де зп векїѣ antagonїзмѣ дн сфера пѣвлїчїїлїдеї, ашѣ, кѣнд аѣїзнсѣ-се ла tot-пѣтернїчїе, ка днпат шї прїмар пѣвлїк дрегѣтор, аѣ крѣ-зѣт опортѣн сѣ се резвѣнезе. Спре а ѣїсѣїфика днпїнтеа Пѣвлїкѣлї ал сѣѣ не-днпакат resentiment шї дїспредѣ а лѣкрѣрїлор меле, Домнѣл фостѣл Прешедїнте, прїн гїваче лїмвѣдїе с'аѣ днчеркат а днтѣнека фактѣрї позїїве. Дн дїкѣрѣсѣл Академїк дїн 26 Октомврїе трегѣт, ла okazїа днпѣгѣрѣреї Днїверсїтѣдїї, че аѣ їмпровїзат, аѣ фалсїфікат Історїа Лїтератѣреї Ромѣ-не, семналѣнд де днтемеїтѣрѣ а скоалелор Націонале дн Молдова пе Трансїлванѣл В. Фавїан.

Кѣї есте некѣпоскѣт кѣ ла 1813, дн флоареа ре-ѣїмѣлї Фанарїот, дн скоала Домнеаскѣ дн Іашї, монополїзатѣ де Гречї, еѣ чел днтѣїѣ ам днтродѣс лїмба Ромѣнѣ, традѣнд дн ea зп кѣрс де Matema-тїкѣ теоретїкѣ шї практикѣ, адекѣ: Інѣїнерїа Чївїлѣ, дн каре маї мѣлдї елевї сѣнт вїї мартѣрї ачелїї клас, шї актѣзї днкѣ есерчїтеазѣ дн дѣарѣ арта Інѣїнерїеї.

Д-са фостѣл Прешедїнте, каре дн 30 Дечемврїе

trekut, oficial m'ăș kemat ăn camera Konciliului, vîrînd rețimă konstitucional, dirnitatea postului și a lokalului, ămpătîndu-mi kstezarea kь la atakьl chemi-ăș fьkьt, m'am dьkьlpat prin o esьnere dreaptь și moderatь, kь voache tьnъtoare m'ăș terorizat, m'ăș deklarат de dьșman a Patriei, acьpra kьpьea nъаш fi avînd niči ьn drit, și kare nъ'mi ecte kь ni-mik datoare, pentrь kь nъ am fьkьt ni-mik pentrь dьnca, și drept-kare prin ьn motъ propriъ descьin-dazь kontrakul meș kь Gьvernul & &.

Nepătîndu-mi atьnche respъnde, pentrь kь voachea D-sale ьmplea nъ nъmai camera Konciliului, че кеар салоанеле și koridorii dьmpredьr, ăndescьite de ac-kьlътorь, kь toatь modestia 'i adresez ăntrebarea: Чине ăn Romъnia аъ ănчепт пьвлічitatea și kь нъмеле аъ ănviet ăн Patrie și сінцъл Romъn? Чине ăнкь ла 1828 аъ deskic скоалеле Национале ăн Сф. Трей-Ерархи? Чине аъ descортъntat dreptьpеле скоалелор și ăн кьрс de 18 ані, ăн нъмеле Епіропией с'аъ dьxdekat și аъ descровit треї тошii și фeredьл, прін-kare с'аъ acьгьрат скоалелор ьнкьл фондос материал, фьрь а пріимі еъ, ка адвокат, niči ьн van de ретъне-рацие, dar niči o тьлцъmьpe официаль, декьт ачеа а кондїиnдеї kь ам plinit datorіa mea? Чине аъ redьc поezia Romъnъ ла регълеле версификацией și а проcodией дьпре прінчипіиле класиче ăн literатьрь? Чине ачел ăнтьїъ аъ ілэстрат Історіа Patriei prin тавлоане și descpieri? Чине аъ deskic фьрь съввендїе ачел ăнтьїъ Театрь Национал și ачел ăнтьїъ консерватор филармоник? & &.

Ка рѣшенис а зидї вѣтрѣн ла провонкѣрїле терорїс-
тїче зидї маї жѣне, ертат сѣ фїе енѣмерареа ачестор
фактѣрї, каре конститѣазѣ авереа моралѣ че ам адзнат
ѣн кѣре де чїнчї-зечї анї, шї каре о ѣнвершїзнатѣ
натїмѣ шї авѣз де пѣтере с'аѣ фост ѣнчеркат а шї-о рѣ-
нї, каре ѣнсѣ ка трївѣт пентрѣ дезволтареа Націоналї-
тѣдеї Ромѣне, кѣ тоатѣ ѣнкредереа о денѣн пе ал-
тарѣл Патріеї сѣв еїда *Опор. Адзнѣрї.*

G. Asaky.

Starea scoalelor

in

M O L D O V A

LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XIX.

Дѣлѣ че Академіа Націоналѣ, фондатѣ де Ва-
сілі Дѣпѣ, сѣв Гѣвернѣл Фанарїот с'аѣ трансфор-
мат ѣн Гречеаскѣ, ѣнвѣцѣтѣрїле ѣн лїмба Ромѣн-
нѣ, се редѣсерѣ ла о сїмплѣ скоалѣ ѣнченѣтоаре.

Астѣ старе антїнаціоналѣ ка шї полїтика цереї аѣ
цїнѣт пѣвѣ ла ѣнченѣтѣл секолѣлїї презент. Ла 1804,
Велеравилѣл Мірополїї Veniamin, дѣнпре пропѣнереа
Архімандрїтѣлї Леон Асакї, аѣ зрдзїт Семїнарїал
Соколей сѣв дїректїа Егѣменѣлїї Icaia шї а даска-
лѣлїї Епакї Алвотeanѣ, кареле ѣнвѣцѣасѣ ла Чернѣвцї
де ла граматїкѣл Демаркї.

Ачесте сколе пѣвлїче се шѣрїїнеаѣ ѣн зїн класѣ,
анексат лѣнѣгѣ фїе каре катедралѣ вїсерїкѣ, шї ѣн

каре даскалъ, дѣлъ лиѣргіе, парадосеа дін ораръл (часлов) четіреа ши кѣнтареа тропарілор.

Скоала централъ дін Іаші пѣмитъ Лікеъл, авеа ла 1805 пе лѣнгъ професорі гречі ши пе полонъл Wengerski pentрѣ tradареа лимбеї латине. Ла 1813 etatzл професорілор се кошпѣнеа дін : кѣлѣгърѣл *Stefanos* каре парадосеа елінеѣе Фісіка теоретікѣ, еар pentрѣ есперіменте авеа пѣмаї о вешікѣ пліпъ де спірт, ѣл каре ціѣка кѣпоскѣтъл: *demon kaptexian*. (*) Іетсі дідаскал, поетъл грек Пoct. Pizz, адресъ епіграма : *Stefane-mu-Geometra pu gnorisis арѣ metra ѣ. ѣ.* (Геометре даскал mare, че tot мѣсърі кѣ пахаре ѣ.)

Ачеста маї апої с'аѣ ѣллокат де філософѣл Gofdala Рансінотъл, еар літератѣра сѣ преда де ѣлвѣцатѣл філологѣ Скеліт, каре дін елінеѣе еспліка ѣл міксо-варвар пе Омер пе Тѣкідидес, ши Кіропедіа лѣї Ксенофон. Даскалъл Георгі, tradа, cінтаксѣл еар Кападокіѣл алѣавітарѣл. Кѣрѣсѣл ачесторѣ ѣлвѣцѣтѣрї се фреквента пѣмаї де фії воерілор, карії вінеаѣ ла скоалъ кѣлѣрї ѣрмацї де хп цїган педестрѣ че ера ши а лор педагогѣ. Ексаміне пѣ се фѣчеаѣ, еар етѣлацїа, сѣ деѣента пѣмаї прїн емітете ши прїн фалангъ.

Ѧл ачеа епокѣ арістокрацїї ши літерацїї ворбеаѣ пѣмаї гречеѣе, лімѣа ромѣпъ кѣ пѣтеле еї фѣ ѣлтерітѣ пе ла царѣ; гѣвернѣл Фанаріот алїмента планъл а префаче Молдова ѣл о колоніе гречеаскѣ, pentрѣ каре toate стѣдіале се фѣчеаѣ елінеѣе. Ѧл між-

(*) Ъл дрѣкѣшор де стекъл неагрѣ кѣфѣндат ѣл о вѣтелѣ де спірт, каре прїн аѣсареа допѣлзі, салтъ, се ѣлтрекѣнѣгазъ ѣл фізікѣ оѣре а арата теорїа аеростацїеї.

докъл ачесторї днкънциъръри venind eș de ла Roma, plinș de dorințъ а deșenta amorșitъл sentimentș de naționalitate, сире а днкънциъръ педека, каре днтръ акта ми-ар фї опъс кеар Гъвернъл, ам проїектат а прада специалитатеа инџинерїеї чївиле, каре, ка о артъ, нъ да Гречїлоръ нїчї зп пренъс деспре о цїнтїре націо-палъ. Делъдънд постъл де мемъръ ла Департаментъл Интереселор стръїне, компъс де D-лѣї Ioan Banoșъ ши де мїне, сзъ презїденціеа фанариотълѣї Negri, амș днченѣт а парадосї Инџинерїеа дн лїмба Франчезъ, каре аша ам зрнат'о пъпъ ам прегътїт ачел кърс дн лїмба Ромънъ.

Ре-двїереа скоалеї Націонале дн Молдова.

Дъпъ зп кърс де двѣдътъръ де шесъ анї, дн 12 Ізні 1819, с'аș фъкът дн сала скоалеї Domneșцї дїн Іашї чел днтъїș пъвлїк ексамен щїїнцифїк, дн лїмба Ромънъ, ла каре аș асїстат венерабїлъл Мїтрополїт Benjamin, (де преа венерабїлъ меморїе) епїтропїї скоделор, Беїzade Grїgorї Гїка, Хат. Конст. Маврокордат, Ворн. М. Стърза, тодї фънкціонерїї пъвлїчї, воерї ши стръїнї кз щїїнциъ. Елевїї дн нъмер де 34 с'аș ексамїнатъ ши де стръїнї Инџинерї, ши саш ексерчїтат кз їнструменте де Цеодосїе, Графометръ &, її аș prezentat десенърї топографїче ши де архїтек-търъ чївилъ ши мїлїтаръ.

Дн зрма ачестеї черчетърї, каре аș цънѣт шесъ оаре, Епїтропїа аș адресат кътръ Domnїторъл Prin-цъл Скарлат Калимах зршътоареа анафора:

Преа Аналицате Доамне!

De ne a noastre datorii, ̎н зрмареа орѣндзелїи pentрѣ кзраторїа скоалеї дїн орашѣл Іашїї, авѣнд не-адормітѣ прївігерере спре проповедзїреа вѣпелор ̎н-вѣдѣтѣрї ̎н патріеа ноастрѣ, ̎нпре амтеле ам сокотїт кѣ зна дїн челе маї тревзїнчоасе шї фолосїтоаре щїїндѣ este Matematica Теоретїко-практичеаскѣ кѣ а сале рамзрї спре рѣдїкареа планѣлїї а маї шѣлтор мошїї, pentрѣ а кѣрора хотарѣ зрмеазѣ неконтенте прїчїнїї, спорїндѣсѣ маї алес шї дїн нещїїнда Інѣїнерїлор. Черѣнд деїї о персоанѣ каре кѣ вреднїчїе сѣ ̎нплїнеаскѣ скопосѣл ачеста, ам афлат не патриотѣл пострѣ Длїї Георге Асакї, шѣдѣларѣ Академії дїн Рома, кареле прїмїнд пофїтоареа ноастрѣ черїре, не-аѣ арѣтат шї дорїнда де а фаче о асемене слзжѣвѣ Патрії кѣ жѣртвїреа ̎нсѣшїї а партїкѣларнїчїлор сале интересрї. Деїї прївїнд пої ла чеїмїле шї деосевїтеле сале щїїнде, л'ам пропозїт ̎нлѣлїї-меї Тале спре ачест сѣршїт. Еар ̎нлѣлїїмеа Та, фѣкѣторїѣл де вїне цѣреї ачещїа, прїп лѣмїната цедѣла дїн 15 Ноємврие 1813, л'аї нѣмїт ̎н скоала Домнеаскѣ дїн Іашїї професор щїїделор тревзїнчоасе знѣї Інѣїнерїѣ полїїческѣ; дзїтѣ каре амѣ авѣт ̎ндесѣтларе де а не ̎нкредїнда деспре фолосѣл ашезѣреї ачещїа ла общескѣл ексамен че с'аѣ фѣкѣт ̎н 12 Ізніе ал анѣлїї 1819, ̎н фїїнда клїросѣлїї вїсерїческ шї ачелор де треапта полїїчеаскѣ, а стрїнелор кѣ щїїнде, кѣнд шѣлїї їнерїї, фїї де воерї шї алтор

оръшгнї, аї фост черчетаїї дн поменителе щїнде а
Matematiceї теоричешї шї практичешї, парадosite лор
дн лїмба Ромънеаскъ, днтръ каре дънд днкредин-
църї шї вїї dovezї de а лор деплїнъ кзнощїнцъ, знїї
dїn еї с'аїї дїздекат вреднїчї de а фї Інцїнерї шї дн
фапъ дъкреазъ спре тълдъшїреа овщїей. Дрент а-
чееа, днкрединдїне de грехъдїле, сїргїнда шї
тълтеле остенеле а Дсаде Георгїе Асакї, спре а
свѣршї зп асъменеа лъкръ, алкыдїнд къ лъшзїре
нентръ днтьеаш-датъ дн лїмба ромънеаскъ зп кърс
de Matematїкъ шї днтревзїнцъндъа дн аща скъртъ
време спре фолосъа овщїеск, нї сїндїнр дндаторїцї
нентръ чїнстеа шї рѣвна неатълїї постръ de а шърт-
рїей Дсаде деплїна тълдъшїре, шї тл дїздекъш
вреднїк de ал днълдїшеї Тале фачерї de вїне пре-
къш шї de кзнощїнда патрїодїлор. Нентръ ачєаста
нї ргътм пе днълдїшеа Та а днтьрї ачєст атєстат
къзът мерїтълїї сѣї. Іашїї 1819 Февр. 8.

Ал днълдїшеї Тале смерїт ргъторъ

Beniamin Mitropolita.

преа плєкате слъцї.

Скарлат Гїка. Хатм. К. Маврокордат. М. Сїрза.
Нъмїле сколерїлор Цєометрїей Теоретїко-практи-
че а Лїкезтълїї dїn Іашї, дн зпъл 1819 Септем-
врїе.

Асакї Петръ.

Боеан Іордакї.

Балш Теодор.

Бранъ Дїмїтрїе.

Канта Іордакї.

Канта Іордакї.

Канта Скарлат.

Карпъ Дїмїтрїе.

Бъхъши Matei.
 Балш Александръ.
 Белдиман Васілі.
 Гречеанъ Іоан.
 Гречеанъ Некълаі.
 Георгіе Върколічі.
 Дрегічі Васілі.
 Екклід Фотакі Геѣс.
 Іаманді Георгіе.
 Іоан Хрістеа.
 Констакі Іоан.
 Калимах Александръ.

Крѣпенткі Александръ.
 Мавродін Міхаіл.
 Панъ Костандін.
 Пастіі Dіmitrie.
 Разъ Костандін.
 Стърза Костандін.
 Стърза Александръ.
 Стърза Некълаі.
 Стърза Іоан.
 Скавінскі Даниіл.
 Скеліт Antonie.
 Скеліт Александръ.

Дъпре есешила ачестіі ексамен, Мітрополітъла Benjamin азъ воіт съ вадъ резултатъла сакріфіціилоръ че фъчеа дн зп кърсѣ de 16 ані пентрѣ формареа клерълѣі націонал. Дрент каре, вара анълзі 1820, се фъкъ ла Семинаріеа де Сокола о пѣвлікъ черчетаре, ла каре де дїсдзі компетенціі фъръ іnvітаціі шълціі стърїніі ші Архіеніскопъла Грігоріе Ірінополеос прекъм ші Г. Асагі. Черчетареа дъпъ програмъла с'азъ дикееет къ ексаменъла лїмбей латїне, дн каре днтре темеле елаворате се продъсе ші о дїзертацие теолодікъ. Мънгъереа венеравїлѣлѣі Мітрополїт деспре резултатъла ачестіі ексамен, фъ а дова дзі тървзратъ де рапортъла че Асагі еаѣ фъкъст: къ ачеа дїзертацие въ ера алта декът дескриереа лѣі Бахъс ші а фазнілор дїн Metamорфозеле лѣі Ovidius, пентрѣ каре дрент шъртърїе съ продъсѣ ші картеа тїпърїтъ дїн каре ачеа дїзертацие с'азъ плаѣеат.

Апкредингіндсе Мітрополітѣа де о шарлатанеріе атѣт де перѣшинатѣ ап даѣна Семинаріеі, [каре дін неферічіре ап дзілеле поастре с'аѣ маі релетат ап ратѣа дивѣдѣтѣрілор] аѣ алѣнгат не ачеі доі професорі Трансільвані, ші с'аѣ decidat а прочеда ла ре-organizarea Семинарѣлѣ ші а нѣмі не Ворн. М. Сѣрдза де сін-Епітрон.

Ачеа аптѣе шѣсѣрѣ неапѣратѣ аѣ фост а алеце професорі капабілі пентрѣ а кѣрора афларе м'аѣ дивѣсѣрчінат пре міне, каре, дѣпѣ о кѣлѣторіе ап Трансільваніа де патрѣ лѣнї, амѣ адѣс де аколо не докторѣа Васілі Поп, доі алді професорі ші не дїзнеле Васілі Бовѣ, не кареле, фїнделѣ непот а Влѣдікѣ Бов дін Блаж, нѣ л'ам пѣтст скоате де аколо декѣт ка зн контрабанд, префѣкѣндѣ ші нѣмеле ап ачел латін де Fabian, (фава-бов). Ачеѣіа фѣрѣ інсталаци ла Сокола, кѣрсѣа дивѣдѣтѣрілор дѣпре зн ноѣ програмѣ се дивѣчел ла Дечември 1820. Революціел Етеріеі прорѣпѣтѣ ла ¹⁸²⁰/₁₈₂₁ аѣ рѣсѣрнат асѣ ѣрдзіре кѣ атѣта остенеалѣ фѣкѣтѣ, персоналѣа сѣ рѣпѣнді; нѣ-маі Fabian рѣмасѣ пре лѣнгѣ міне ші маі тѣрдзіѣ ап 1828, ла deciderea скоалеі дін Треі-Ерархі, л'ам амплѣат професор де лїмба Латїнѣ.

Fragment din memoriiile кълъторіеі зпші Ромън din 1808.

Ап актъ епоктъ оамениі ші лъкръріле тректъ-
лзі Італіеі, де ші сѣнтѣ мѣте, ворвекѣ маі мѣлѣ
ші інспіръ маі віѣ ітерес, декът ачеле prezente
лчченѣте сѣвъ новілѣлѣ пѣме де реценерация ачестеі
дері фрѣмоасе, кѣнд еле лѣнсе пѣ цѣнтеск декът а а-
девері dzічереа лзі Filicaia : „ Per servir sempre o
vincitrice o vinta.“ (tot de-a-зна а серві вѣнчѣтоаре аѣ
лѣвѣнсѣ.) Дѣпре програмѣл кълъторіеі меле, datѣ
de венеравілѣлѣ меѣ пѣрпите; de а сѣдіеа Ромъніеа
кеар ла зрікѣлѣ еі, тѣ окѣпѣ ші де мѣнѣтеле кѣ каре
патра ші артеле ліберале о аѣ лѣндѣнѣт.

Пѣрѣсѣнд Рома лѣн 19 Август 1808, ам пѣрчес
ла Неаполі пе зскат, кѣчї Енглезіі блокаѣ портъріле
кѣпрѣнсе де Францезі. Кълъторіа ам фѣкѣт'о кѣ зп
ветъріно, адекъ кѣрѣлѣш кѣ катърі, метод зсѣтат аїче ка
маі комодѣ пентрѣ ачїі че черчетеазѣ кѣ ашѣлѣнтѣл
антѣквѣтѣділе, кѣчї пасѣл тѣсѣрат а вѣрѣлѣлї асѣнѣлѣлї,
лѣндѣтѣнеазѣ о асемеѣне еспедїіе аркеологікѣ. Де ла
Рома, пѣлѣ ла Албано, калеа пѣмїтѣ Via Appia, лѣ
Кампагна Романа, есте пресѣтѣнѣтѣ кѣ рѣіне де
морѣтѣнтѣрї монѣментале, прекѣм ачеле а Сѣпїонї-
лор, а Чїчіліеі Метела &, еар ла Албано се веде
монѣментѣл Ораділор ші а Кѣрїадїлор; челеврї пентрѣ
комбатїментѣл лѣнтре ачешї фраді трїцемеѣлї, каре аѣ
decīdat de сѣпремадіа Ромеі асѣпра рївалїеі сале
Албано. Де ла Велетрї пѣлѣ ла Терачіна лѣчченѣ

Paludi pontini; адекъ молациниле формате дин кавза
џиосимей теренълѣ дн апропиереа тѣреѣ. Астѣ кале,
каре днкѣ де Цѣзѣсе Чесар стѣ днтокмѣстѣ, ла днче-
пѣтѣл секолѣлѣ прѣн мѣлтѣ остенеалѣ де Папа Нѣсе ал
VI саѣ рестаѣрат, дар авѣрареа апелор пѣтрѣде есте а-
тѣт де мемѣитѣкѣ, днкѣт тоатѣ астѣ днсѣмнѣтѣаре дн-
тѣндепе нѣ есте днпопораѣтѣ, декѣт нѣмаѣ пе ла стаѣѣ
постале, ѣнде оаменѣѣ аѣ аспектѣла де инпестажѣ, гал-
венѣ ла фаѣѣ шѣ ѣтѣлаѣ ла тѣрѣн. Ла Терачина,
стѣнкоасѣ марѣине днтре естѣла Понтѣфѣкѣ шѣ ре-
ратѣла де Неаполи, се формеазѣ ѣн пасажѣ стѣрѣнт дн-
тре амѣе церѣ; шѣ де аѣче днаѣнте се дескѣде шѣноа-
са деарѣт нѣмѣтѣ Кампанѣа де Капѣа, ренѣмѣтѣ прѣн
а еѣ фрѣмѣсеѣде, проѣѣкте шѣ винаѣе, ѣнде дѣнпре Іс-
ѣорѣе, с'аѣ деморалѣзат армѣа чеа вѣнѣитоаре а лѣѣ
Анѣвал, че ера апроапе стѣ сѣѣѣѣѣе Рома.

Кѣлтѣорѣнд днтре лѣведѣѣ де портокале шѣ плѣнте
есѣѣѣе, ам аѣѣне ла Моло дѣ Гаѣта, дн апропиереа
ѣаѣмоасеѣ четѣѣѣ, каре днаѣнте кѣ доѣ анѣ, сѣѣѣкоманда
Прѣндѣлѣ Хесен Фѣлѣнѣтад, аѣ сѣѣѣѣѣт кѣ ероѣзм ѣн а-
сѣдѣѣ де шасѣ лѣнѣ а Франѣезѣлор, командажѣ де мар-
шалѣла Масена. Ын ал оѣет маѣ интересат се днѣѣѣѣѣ-
шазѣ ла антѣкѣла Formium, шѣрѣмѣнтѣла лѣѣ Чѣчеро.

Аѣче ренѣмѣтѣла роман, ѣѣ аѣѣне шѣ ѣѣѣе дн а лѣѣ
леѣѣѣѣ де сѣкарѣѣ трѣѣмѣѣрѣлѣѣ Antonius, а кѣрѣеа
соѣѣе рѣѣѣѣѣ а еѣ ѣрѣѣе асѣпра ораторѣлѣѣ че аѣ
ѣост критѣкат а еѣ неморалѣѣтате, стѣрѣѣѣѣѣнд еа кѣ вол-
ѣѣла еѣ лѣмѣѣа глорѣосѣлѣѣ шѣрт.

Дрѣмѣла мерѣе деалѣнѣгѣлдерѣмѣлѣѣ тѣреѣ, шѣ дн-

пре Апенини спре стъпта, unde се амфитроазъ ше-
съл къліват, че формеазъ зп амфитеатрз днкънтъторѣ,
дппопорат де политії днтре каре Sessa чеа маі дпсът-
нътоаре. О mare прегътире де серваре м'аѣ оприт аиче
спре а о vedeа.

Сора лѣи Наполеон I, Шарлота, соція лѣи Міхрат,
пнмт атъпчае реѣе де Неаполи, і лѣ. пропъшеа дп
поза еі капиталъ. Ла фіе каре стагіе съ прегътеаѣ
соленітъці дп опоръл еі. Стація, апроане де Sessa,
каре ера о мізеравілъ касъ, фѣ ка прін фартек пре-
фѣкътъ дп зп elegant павіліон. Прінчеса днкънтатъ
де асеміне атендіе, с'аѣ деціне діп трѣсъръ; аѣ дпрат
дп ачел павіліон спре а тълдъші депстацілор ші
попъръллі; въззінд зп гръп де оамені дп кочітнѣ
стръінѣ, аѣ черзт а щі де че пачіе ераѣ ачесіа, атъпчаеа
комісаръл че ні адресъ днтревареа, і адресъ рѣсчъне,
къ ачестіеа ераѣ перзціторі гречі, днтре каріі ші
зп кълъторіѣ Ромъп. Ам въззт де апроане актъ дамъ
каре ера фрѣтоасъ, авънд о фацъ дъпре зп тіп антк,
ші ам аззіт'о ворбінд Італиенеѣе кеар ка о шътнътеанъ;
прекъм ші ера фамиліа лѣи Вонапарте. Дъпъ вр'о
члнчспредзече мінхте де петречере дп павіліон, коп-
ворбінд къ маі тълте персоане, Реціна чеа поъ, аѣ
дпайнтіт а еі кълъторіе спре тронъл ла каре де възъ
самъ нічї вісазъ.

De аиче, ка зп фарѣ, діп департаре, се vedeа къл-
шеа шънтеллі Веазвіо, каре, атъпчае кеар кънд нѣ
рѣваресъ фок, фѣметъ кънд тълт, кънд маі пзціп
маі алее фоарте дп зрпа знеі ллсі.

Пе ла Аверса, пе о кале каре трече прин чеа маї фръшоасъ, кълїватъ ши тьшоасъ къшнїе, ам аѳїне ла Неаполи, политїа чеа маї днпопоратъ а Итаїїеї, къ апроале де дїштътате мїліон де локхїторї. Съ лас ла алдї дескриереа ачестеї панораме че есте знїкъ дн лъме прин кооперареа а тхс-патрх елементе : етерна съпнїтате ал аерълї, транспаренца ши лїнїшеа тьреї, столїреа пьштьпнтълї къ челе маї алесе есотїче плънте, ши феноменїле фокълї вълканълї недешертат. Тоате ачесте паре фръшседе резнїте, аѳ адхс пентрх актъ политїе проворва: „ Vedi Napoli, e poi mori.“ Политїа Неаполи, дн пропордїа локхїторїлор еї, есте пре дн гхстъ, дн кьт се поате дзїче къ чеа маї маре парте а попорълї, маї алес ачеї класе пьмероасе, пьмїтъ Лазаронї, локхеще дзи ши поанте пе strade, че сьнт tot-de-a-зна дндесхїте ка дн дзи де форѳ, маї алес дн чеа прїнчїпалъ пьмїтъ Толедо. Карактеръл чел вїоѳ, фїсіономїа ши модъл сьпьторѳ а Неуполїтанїлор пь сь поате маї вїне асемьна декьт къ лъешїї дїн Ромьнїе.

Дьпъ че ам визїтат Мззеїле, Бїблїотїчеле, Кавїнетеле, Театръл Сан-Карло, чел маї маре дн Езропа, ши челе маї импортанте оѳете дїн капїталъ, ши днтре 250 вїсерїчї ачеа а Сф. Ценаро, катедрала, дн каре сь адопъ релїквїїле ачестьї сьнт. Сьпцеле Сьптълї днкегат, сь пьстрезь дн зн вас де крїстал, ши ла фїе каре 19 Септемврие прин мїнъне локалъ, се фаче кьргьторѳ спре евлавїа ши мьлцьмїреа Лазаронїлор, карїї днтре рьдї ши черерї перьвдьтоаре, ши стомотва-

се, ащеантъ реализация минъней фаворитае интересъ-
лѣ пѣлѣк шѣ приват, дѣкѣтъ нѣ раре орѣ съ аѣд дѣ-
пайнтеа бѣсерѣчей проферѣнд окѣрѣ грѣсолане асѣпра
деневѣрей Сѣлѣлѣи де а грѣвѣ минънеа.

Сѣре а се фаче фѣрѣ теамѣ сѣреа Вежѣвѣлѣи,
се адеѣе тѣмпѣл кѣнд тоате пѣцѣрѣле дѣвечѣнате сѣнт
плѣне де апѣ, кѣчѣ кѣ кѣте-ва дѣзѣле маѣ дѣпайнте де
а прѣрѣмѣе фѣкѣл, вѣлканѣл, прѣн вѣцѣле сѣв-пѣщѣн-
тене, соарѣе тоатѣ ана дѣн пѣцѣрѣ ка сѣ нѣстре а
сале прочесѣрѣ хемѣче. Дрѣнт ачеѣа дѣн вѣнѣл ком-
панѣе де воеажѣрѣ шѣ артѣстѣи, ам пѣрѣчес сара дѣн
Неаполѣ не ла Портѣчѣ ла Режѣна, де аѣче, дѣлѣ о
фрѣгалѣ чѣпѣ, фѣе каре дѣн кѣлѣторѣ авѣнд доѣ оа-
менѣ дѣн а са дѣсѣозѣцѣе, кѣлѣрѣи не асѣнѣ, ам пѣр-
чес ла лѣкоареа деселѣор фѣлѣцере че скѣлѣбраѣ деа-
сѣпра Вежѣвѣлѣи. Дѣлѣ о кѣлѣторѣе де трѣѣ оаре ам
сѣит партеа мѣнтелѣи колерѣтѣ кѣ грѣдѣнѣи де портѣгалѣ,
сѣнокѣнѣи шѣ вѣѣ. Аѣче сѣ афѣл чеа де не ѣрѣтѣ лѣкѣнѣцѣ
оменеаскѣ, ѣн ерѣмитѣцѣѣ, (сѣхѣѣстрѣе) ѣнде ѣн сѣхѣ-
сѣтрѣ дѣ оспѣталѣтате кѣлѣторѣлѣи, офѣрѣндѣсѣи мѣрѣнде де
кашкѣвал, сѣнокѣне, жамѣбол шѣ фѣѣмосѣл вѣн прѣнѣ-
мит : Lacrima Christi.

Рѣпозѣнд дѣн ачѣст адѣпѣост, ка о оарѣ; дѣпайнтеа
де рѣсѣрѣтѣл соарѣлѣи, нѣ ам дѣндрѣмат не цѣос пѣлѣнѣ
ла пѣчѣорѣл мѣнчѣлѣлѣи конѣк, каре нѣ еѣте алѣа дѣкѣлѣ
хорна ачѣстѣи вѣлкан. Аѣсѣтѣ парте а мѣнтелѣи аре
форма ѣнѣи конѣѣ (кѣпѣѣцѣнѣ де захар) рѣтезат, ко-
перѣт де ченѣшѣ а кѣрѣа грѣзѣнте еѣте де мѣрѣмѣеа
ѣнѣи маѣдѣрѣи. Сѣрѣеа дѣнфѣѣцѣошѣазѣ шарѣ грѣсѣѣцѣи,

внѣл дин кълъзѣ динице не воеажорѣ теар залѣл
днхашѣнд кѣ о фашѣ не веѣл кълъторѣ, илѣ араце
ка о трѣзѣрѣ кѣ доѣе пиѣоаре, каре ла tot па-
сѣл съ акѣфѣндѣ дн аѣеа ченѣштѣ маѣ сѣс де гле-
не, кѣнд челалт кондѣкторѣ илѣ динице днаинте. Дн
астѣ операѣие еѣе невое а се лѣпта кѣ треѣ лѣкрѣрѣ;
ла ѣие каре пас а скоате пиѣиорѣл дин ченѣштѣ, а зр-
ма днаинте дѣптѣ траѣереа ши диниѣереа кондѣкѣ-
торѣлор, ши ѣие каре датѣ а скоате дин ченѣштѣ зп
ѣелиѣ де ланѣе каре ши с'аѣ дат спре разѣтн ши аѣѣ-
торѣ, кѣтрѣ каре маѣ еѣе невоеа а нѣ пѣтеа остени-
тѣл рѣтѣнеа днделѣнг не лок, де фрикѣ а нѣ і се
акѣфѣнда маѣ адѣнк пиѣиоареле. Днктѣ плин де сѣ-
доаре ши остенеалѣ омѣл кѣ невое сосеѣе сѣс спре
а се репоза зп пѣкѣ. Дар шедереа, кеар ши ста-
реа не зп лок нѣ еѣе пѣтинѣиоасѣ, пѣштѣнтѣл ши
петреле сѣнт фѣрвинѣї, ва днтре петре сѣ вѣдѣ prin
хѣтѣрѣ фокѣрѣ каре аменѣндѣ а те фѣѣе де виѣ. Че
спектакѣл днфѣрѣкошат се днфѣѣѣошазѣ аѣеа дн зм-
вра полѣї де фѣлѣерѣ вѣрѣзѣsitѣ; аѣеа омѣл пѣкѣтос 'ши
поате фѣеа о idee де а са виѣтоаре локѣндѣ дн еад,
сѣнете тѣнѣтоаре те асѣрдѣеск, аерѣл мемѣѣѣик дн-
грѣеазѣ ресѣфлареа, ши омѣл тремѣрѣ кѣ спазмо-
ѣѣка клѣѣинаре а пѣштѣнтѣлѣї.

Дн астѣ позѣѣие днтре театѣ ши кѣрѣозѣтате аѣел-
та-там пѣнѣ ла азрора, каре аѣ аносат рѣсѣрѣѣл
соарелѣї. Аѣест спектакол шѣреѣ аѣ абсорѣѣт тоатѣ
atenѣїа. Кѣлмеа Безѣѣѣѣлѣї domineазѣ доѣ шѣрѣї, спре
алѣс аѣеа Тѣренѣ (Meditеранѣ) ши ѣеа Адриатѣкѣ

despre răsărit; din cînta apelor ачестей дін зрѣтъ тѣрї, днчелъ а рѣсѣрї глобъл днфокат а соарелъї, trentat дін тѣї прїмѣбъл аної дїскъл днтреѣ, каре маї nainte de а се дналца песте orizon, ишї ащернѣ пе лъчїъл тѣреї о кале днфокатъ, че съ пѣреа къ ар фї о хлїзъ арdzindъ а тѣреї.

Пе кѣнд соареле зрѣма а лѣї сѣїре маестоасъ дн фирament, ної пе ам апропїет де гѣра вълканълїї пѣmitъ кратерѣ, дін а кѣрѣа сїн алте дѣцї прорѣм-пе фок, петре шї зн рїѣ de металърї tonite; ear actъ datъ ера мѣт лѣсѣнд дн лїнїше toate ачесте materia-ле. Кратеръл авѣа форма знвї кон рѣтеzat dar рѣс-тѣrnat, адекъ ла baza de сѣс (гѣрѣ) ера lat ка зн diametrъ ка de 500, ear ла фѣндѣ ка de 100 палме. Дін 14 кѣлѣторї нѣмаї еѣ ам кѣтеzat а тѣ де-щїнде дн кратерѣ, акомпанїат де кондѣкѣторїї меї; де-щїндереа ера де ащїснс де ınкомодъ трекѣнд днтре кот-лоане дн а кѣрора фѣнд се vedeа лава клокотїнд, фѣндъл кратерълїї ecte neted ка зн parquet de салон, ear пѣрещїї ка кѣм ар фї тапїсащїї де стофе де мѣлте колоре маї алес де ачеле а аркълїї череск (кѣркѣвѣѣ) шї toate ачесте дін materie de пѣщїоасъ, коволдѣ, кїнаварѣ. Societatea каре окѣпа марщїнеле гѣреї де сѣс а кра-терълїї, м'аѣ зрат къ стрїгѣте de: vivat М о л до в а н ѣ л, ear еѣ е ам рѣсплнс кѣ зн ctear ımprovizat де хѣrtїе че л'ам апрїнс дн знъл дін котлоанеле де фок каре тѣ днкѣщїїзра. Дещїндереа дн фѣндъл Bezвїзлїї аѣ фост маї гѣра декѣт сѣїреа; пѣнчїїзра костей те тѣна ла вале, кѣнд скоатѣреа пїщїоарелор акѣфѣндате дн че-

пъшъ опънеа о кѣмплѣ гребтате. Остенеала днсь се vindекъ дн припъ de ospitalitatea съхастрѣлѣи, unde кѣлѣторѣа este invitat а днреѣцѣтра пѣтеле сеѣ дн о kondiкѣ дн каре дн шанте deosebite лимѣ ам днскрѣс дн скърт асѣ интересанѣ експедиѣе. Ачесте kondiчѣ колосале формаѣ кеар атѣнче о пѣтероасѣ колекѣе, ши деакъ Bezvizal пѣ ли аѣ арс, апоѣ къ data de 1808; septembrie дн 10, с'ар афла пѣтеле меѣ скрѣс: Георѣе Молдавѣа,“ прекъм дн кѣлѣторѣа шеа, шѣ съв-скрѣам.

Dzisa de 24 Август 79 дѣлѣ Христос а фѣ фост аиче о dzi днфрѣкошатъ, дн каре трѣѣ политѣѣ днфлорите аѣ фост рѣinate. Istorикѣа Dio Cassius спѣне кѣм къ кеар атѣнче попорѣа се дѣсѣфта ла ѣн спектакол кънд вѣлкапѣа къ вѣет днфрѣкошат аѣ изѣкнит. Din хѣтѣра кълмеѣ се рѣвѣрсеѣ ѣн вапор пегрѣ че пѣтеа престе крестетѣа сеѣ ка ѣн minѣ [корѣѣ.] Атѣнчеа дн гѣра чеа хѣеатъ еши о плоае де ченѣшѣ ѣрматъ де апѣ клокоѣѣтоаре каре де фортѣнѣ тѣнатъ аѣ днпортѣнтат политѣѣле Помпеѣ ши Стаѣѣа, еар Ерѣкъланѣа с'аѣ акоперит къ лавѣ, адекъ минерале топите, каре кѣрѣеа дн маѣ тѣлте котлоане а мѣнтелѣѣ. Черѣа аѣ фост треѣ dzиле къпрѣне де днѣнерѣк, оаменѣ ши анѣмале афлаѣ моарте дн каѣза ченѣшеѣ днекѣтоаре. Мареа се револѣт ши вѣнд се депѣртъ де ла дѣрѣмѣрѣле сале.

Vrednik de днсъмнат este къ актѣ катастрофѣ, ѣрматъ съв domnia Императорѣаѣ. Titсе, с'аѣ тѣмплат поѣѣ анѣ дѣлѣ сѣрпареа Ерѣсалимѣаѣ съв ачелаш Император.

Interesantъ есте дѣскриереа каре ни аѣ лѣсат Plinius digne, ка шарторѣ а катастрофеї ꙗн каре аѣ перитъ знкїл съѣ челеврѣл naturaliet Plinisc вѣтрѣнѣл, кꙗнд ел съ апропиче de Bezvix спре а обсерва феноменѣл. Iet eveniment ni aratъ prin зрмѣтоаре а доза епїстола а лѣї Plinisc digne, adresatъ penzmitѣлї istorik Tacitisc шї каре о репродꙗчем ꙗн tradꙗчере.

LA CORNELIUS TACITUS.

„Dzičí kꙗm къ епїстола меа, prin каре ам історїеа моартеа знкїлѣї меѣ, ꙗ'аѣ адаос кꙗрїозїїатеа а шїї нѣ нѣмаї а меа temere дар шїї сѣферингеле каре ꙗн кꙗрсѣл катастрофеї ам пꙗтїmit ла Misenꙗm, къчї ла ачест нꙗnt ам фoct кꙗрmat епїстола меа.

„Quamquam animus meminisse horret, incipiam. [*]

(De шїї аmintїndsmї inima ми се ꙗнфїореазъ, totꙗшї воїѣ ꙗнчене.)

„ꙗндатъ че аѣ пꙗрчес знкїл меѣ, еѣ ам ꙗнтревѣїтїмпнѣл къ стꙗдїї; pentꙗ каре ам шїї фoct рꙗмас а касѣ. Дꙗпъ ачеїа м'ам скалдат, ам прꙗндzїt ам шїї dormit, ꙗнсѣ пелїнїшїt шїї пꙗдїn. Кꙗтева dzїле маї nainte се сїмꙗеа кꙗтремꙗр де пꙗмꙗnt, каре лꙗкꙗр нѣ аѣ фoct де мїраре, фїїнд ачеаста оаре че зсїtat ꙗн Campanїa, дар ꙗн ачеа поапче аѣ фoct атꙗт де пꙗрернїк ꙗнꙗꙗт нѣ сꙗшꙗна къ шїї кꙗтремꙗр че къ о рꙗсѣзрнаре генералѣ.

Мꙗма меа ꙗнтꙗрꙗ рꙗнede ꙗн камерѣ кꙗнд шїї еѣ мѣ скꙗласѣм спре а о дешента, ꙗн каз кꙗнд

(*) Версѣл дїn Eneїda лѣї Virgїlїs.

ар фї dormind. Ної нї ашазасем днаинтеа касеї пе
локъл чел днгуеи че ера днпре касъ ши днпре mare.
Еар еѣ, фие не-теамъ сеаѣ непрѣденѣъ, фїнд авеа де
опт-спре-зече ані; ам черѣтѣ а ми съ адѣче історіа
лѣї Титѣс-Ливіѣс каре четем ка де петречере ва дн-
къ зрїам а фаче днченѣтеле естракте. Атѣчеа зп
амік а зпкїзлѣї меѣ, cocit din Spania, венісъ спре
ал vizita. Вѣзїндснї аша шедзїнд, еар пе mine днкъ
четїнд; аѣ чертат пе мѣма ме, къ аре атѣт де mare
не-лѣсаре, еар пе mine къ ерам атѣт де не-днгрї-
жат. Еѣ днсъ нѣ konteneam а четї фѣръ а шѣ авате.
Ера амѣ оара днтѣї а dzїлеї (dїmїнеадѣ ла 7)
ші tot днкъ се vedea нѣмаї о лѣмїнѣ дндоелнїкъ,
ші, преѣм амї dzїче о лѣмїнѣ пѣтїмѣндѣ а dzїлеї,
дн дїзрѣл пострѣ днченѣсъ edїfїcїїле а крѣпа, шї
ної авеам tot резонѣл а не teme де рѣсѣрпареа лор
пе о нїадѣ каре де шї лїверѣ totѣшї ера преа дн-
гѣсѣ. Атѣче ної нї ам дндѣплекат а пѣръсї чета-
теа. Глоата днвѣлѣїтѣ зрїма дѣпѣ ної, шї чеа че дн
спаймѣ съ пѣреа дндѣлечїѣне, декѣт а еї префера
стрѣїне шѣсѣрї, еа съ дндесѣеа шї дншїнѣеа четеле че
ле пропѣшаѣ. Афарѣ де полїтїе ам стѣѣт, аїче съ
тѣмплаѣ крїоазе шї днспїѣмѣнтѣтоаре счене. Кѣчї
трѣсѣрїле че ам ordonat а нї зрїма, орї кът де пе-
tedѣ ера тѣренѣл, фѣръ ла дреапта шї ла стѣпта
арѣкате, шї кїар ачеле де петре спрїжїните, нѣ стаѣ пе
локъл лор. Мареа съмѣна ка кѣм ар фї воїт а съ
днгїдї пре сїне, шї де кѣтремѣр с'ар рѣспїнѣеа дн-
дѣръпѣт. Цермѣл спорїсѣ шї ера пре-съмѣнат де а-

пїмале maritime рѣмаче пе арїна. зскатъ. Деспре о
 parte а цѣршлї крѣпѣ зн позр негрѣ шї зрѣт, съ-
 четат де вапоаре де фок рѣпедѣ рѣсѣрїте, префѣ-
 кѣндѣсе апої дн радзе де фок дн асемепареа кѣ
 фзлѣере днсъ маї марї. Дар атѣнчеа амїкѣл дїн
 Спанїа аѣ маї дндесїт а лѣї дндемнѣрї dzїкѣнд :
 де трѣще фрателе тѣѣ, де вїазѣ знкїл тѣѣ, апої
 незмїнтїт кѣ дореще съ въ мѣнтїїї : де нѣ маї
 трѣще, апої де сїгр кѣ аѣ допїт съ'л сѣправїенѣ-
 її. Аша дар че маї днтѣрзїенїї де а фѣїї? Нїчї
 о дїнеоарѣ, ам рѣспѣне еѣ, пої нѣ вом гѣндї ла
 екѣпареа ноастрѣ, пѣпѣ кѣнд нї афлѣм дн неїїн-
 цѣ деспре дѣнсел. Дѣпѣ ачеїа амїкѣл нѣ аѣ маї рѣ-
 мас че съ депѣртѣ алергѣнд кѣт пѣтеа, шї аша аѣ
 екѣпат де перїкол. Нѣ тѣрдзїѣ зн позр съ деїтїнсе
 пе пѣмѣнт шї акоперї мареа. Інселѣ Капреа фѣ дн-
 вѣлїтѣ де ел шї промонторїл де Мїсенѣм съ сѣв-
 трасъ де окїї пострїї. Атѣнчеа мѣма теа днченѣ а
 мѣ рѣга, а мѣ дндемна, днкѣ шї амї ордопа, ка
 съ мѣ мѣнтїї, кѣм 'шї ва фї кѣ пѣтїнцѣ ; dzїкѣнд кѣ
 фїїнд еѣ днкѣ дїне пѣтем съ фѣг; еар дѣнса кѣ кор-
 пѣл еї чел лѣпїд маї зшор 'ї ва фї съ тоарѣ де нѣ ва
 фї казва морѣї меле. Нѣ, dzїцеїѣ, пентрѣ мїне нѣї
 нїчї о екѣпаре фѣрѣ тїне, шї апзкѣнд'о де мѣпѣ о
 трѣдеам дѣпре мїне. Еа мѣ зрїма кѣ неплѣчере,
 днпѣстѣндѣшї кѣ еа оказїона днтѣрдзїереа теа. А-
 тѣнчеа днченѣ а кѣдеа ченѣшѣ днсъ де tot сѣвѣїре.
 Казї дн апої шї вѣд кѣ о воаре деасѣ шї неагрѣ вїнеа
 дѣлѣ пої каре ка зн рѣѣ съ вѣрса пре пѣмѣнт шї

мі зрѣра. Оаре съ нѣ ні дѣм дн латрї, dziceiș, пе кѣнд днкъ пѣтем vedea, ка съ нѣ фїм пе дрѣм рѣсѣрнаці шї кѣлкаці де глоателе че ні зрѣреск? Авеа шѣззсѣм діос, кѣнд о поанте, нѣ дїн челе кѣнд лѣмінеазѣ лѣна, сеаѣ кѣнд черѣа este днорат, че ка дн зн лок днкїс дн каре с'ар сѣпѣе лѣмінареа. Атѣчеа съ аздзі зрлетѣл фемеїлор, вочетѣл копїлор, стрїгѣтѣл барвацілор — аїче знїї кемаѣ пе пѣрїнциї лор, алції пе копїї лор, знїї пе барвації шї черкаѣ аї кѣноаще дѣпре воачеа лор. Ачестїа съ тѣгѣеаѣ де пропрїа лор соартѣ, алції де nenorocїrea афїнілор лор, шї алції де фрїка торції, дореаѣ моартеа. Мѣлці фрѣнгѣнд шѣнеле ле рѣдікаѣ спре dzeї, алції dzїcheaѣ кѣ нѣмаї сѣнт dzeї, шї актѣ поанте о крѣдеаѣ ачеа етерѣ (вечнїкѣ) поанте а тѣсѣпор челор зр- dzїte. Маї ераѣ шї оаменї карїї прїн їмацінате спай- те спореаѣ перїколѣл чел адевѣрат. Ынїї dzїcheaѣ кѣ с'аѣ сѣрнат кѣтаре шї кѣтаре едїфіції дн Місенѣм, кѣтаре ера де їнчендіѣл кѣпрїнс, ачесте, де шї нѣ ераѣ адевѣрате, totșшї афлаѣ прѣтѣїндене крѣзаре.

Атѣче днчелѣ оаре че а съ лѣміна, пої днсѣ нѣ крѣдеам кѣ акта ар фї лѣміна dzїлеї, че прѣкѣр- сорїа знїї їнчендіѣл апропїет. Актѣ лѣкоаре съ тѣн- цѣнѣ оаре че; днсѣ фѣ дндатѣ зрнатѣ де днзлє- рїкѣл шї де плоаеа де ченѣшѣ, дар маї грѣа шї маї дндесїтѣ, днкѣт ам фост невоїці dece-орї а ні скѣла спре а о скѣтѣра де пе пої, де нѣ ера съ фїм де еа де tot аконерїці с'аѣ днєкаці. Ашї пѣтеа съ тѣ лавд, кѣ дн медѣл тѣсѣпор ачелор перїкѣлє нѣ ам

esculnat niči am proferat kvinte de spaimъ, de nъ-
аш fi avъt o tricъ dar mare mъngъere pentrъ mъ-
pitori, kredzind къ eъ къ тощї, шї къ toate pereаъ
къ mine дпрезнъ.

Ан fine воарea чеa tънекоасъ съ дпръщїѣ шї
перї ка зн фъm ceаъ ка о перъръ, дъпъ каре съ pe-
ctatorniči dzisa чеa аdevъратъ; coареле сїрълвчї дп-
еъ de tot палїдъ-валан прекъm ұрmeазъ ла о днтъ-
печїme. Атъчї окїї пострїї, днкъ сїръїедїї, афларъ тоа-
te скїмъbate шї troenїte de ченъшъ. Ної не днтърпъ-
ръm ла Mїсенъm, не рестаъръm пстерїле не кѣт ера
къ пѣтїнцъ, шї къ дпрїжерe петрекъръm о поante
плїпъ маї мъл de спаймъ декъt de спераре. Къчї
кстремъръл de пъмъnt нъ днчета, шї мълїї оamenї,
прекъm ераъ пердъшї de мїnte, профетїзаъ евенїmen-
теле челе маї дпепъїмъntъtoаре, шї се цїскаъ къ а
лор шї къ соарта алора, дпсъ атъчea, de шї перї-
колъла нъ аъ фoct тpekъt, нъ нї ам пѣтїт дндъплека
а нї депърта маї nainte de аваа вре о цїре деспре
знкїзл меъ.

Ачесте скрїce, съ нъ ле дпрецїтрезї дп їctopїa
ta, къчї еле нъ мерїтъ асемenea onop, шї съ ле а-
трївъезї нъмаї черереї тале, de нъ ле веї афла dem-
ne niči de o enїctolъ. Vale. (рѣмъї сѣпъtoc.)“

Dїn каъза ачестеї катаcтрофе елементарe descрїce
de Плїнїсe марторъл еї, полїтїа Помпеанъm аъ зъкъt
дпморпъntатъ пъпъ ла 1758 сѣе ченъшъ дп адън-
чїme de 24 палме. Ан декърсъл секълелор ea съ
префъкъ дп deal de църъпъ не каре ераъ плъп-

tate vîi şii pomîţarî de portogale olive &: Şii vîerîş
съпънд о фънтъпъ, dъdъ ла фънд песте о камаръ а-
къриа пъреді ераş зъгръвîдî, şii acta аş adъс не ар-
кеолодî ла реафлареа античеі політî; dъпре ordîns
рецелъî de Неаполи аş дичепъt de атъче şii зрмеа-
зъ пъпъ actъdzî dezтронареа еî.

Къ sentimente de respect şii de mirare am obser-
vat ачесте реликвî стръмошедî. Стрателе сънт дн-
гъсте, павелъјте къ леспедзî чіоплîдî дн каре съ вьд
хавгашеле родіlor de тръсрî, се афлъ de амбе пърдî
тротъаре, каселе сънт мîчî, афаръ de челе пьвліче
каре ераş фоарте фръмос орпате. О касъ партікъларъ
маî дикъпътоаре аре о терасъ квадрат лънгъреа-
цъ, еа ера къндъратъ de şii портікş съсцîнъt de
colone dorіche капелате, рошî тьръіте, şii шір de къ-
търî съ днindeа dealънгъл фіе-къреî латре. Ъна
dîn ачесте касе къ пъредî рошî вîne консерватъ
поартъ пъшеле скріс С. Маесенатіс.

Аічеа съ пьреа а фі асілал оашеніlor, кънд о
плоае днпреръшпеа спектакола пьвлік а Театрълъî
апропîет, лънгъ каре съ афла şii алт театръ аконеп-
рîт. Dîn каселе маî днсъмнате есте ачеа а лъî С.
Salustius, не соліал (прагъл) каре есте къ mosaic
пардоцит, съ веде дн mosaicъ şii къне şii днскріевл:
Cave Sanem. (Фереше de къне). Пъредîî тьзрор ка-
теріlor ераş фръмос піктърате къ колорърî атъt de віоî
şii консервате дикъt съ пар а фі декърънд фъкъсте, не
şii пьрете съ веде Diana дн екълдътоаре, арънкънд
ашъ асъпра вьпъторълъî Актеон че дичепе а съ пре-

Фаче дн фнхрѣ де червѣ, айре съ веде сворзлѣ
 дн аер а лѣи Фаeton, кѣнд дої паскарї, пастнд дн
 баркѣ не mare, admiraѣ ikoana minѣнеї рѣсфрѣнѣ
 дн апѣ. Амѣ черчетатѣ темплѣ маї алес ачелѣ
 а dzineї Едиптене Isis, алтарѣ еї есте днтрегѣ, шї
 съ оесервеазѣ дн пѣснтрѣл марморей о вортѣ дн
 каре венеравѣлѣ Попа micѣsit, да евлавїошлор Ро-
 manї дезлегѣрѣле оракѣлор! Kazarmia есте mare,
 шї не пѣреци с'аѣ пѣстрат нѣмеле солдацилор каре
 иї кѣ кѣрвѣне ле-аѣ днскрїс. Антре шѣлте шобїле
 шї знелте каснїче с'аѣ консерват шї п а л т а че ера
 шѣсѣра вситатѣ, шї каре кореспѣнде deplın, кѣ а
 поастрѣ нѣмїтѣ п а л т ѣ d o m н е а с к ѣ. Афарѣ, ла
 поарта полїтеї сѣнт банче де пеатрѣ шї аїче днчене
 strada Консѣларѣ, деалѣнѣл кѣрїа дїн амѣе пѣрци
 сѣнт монументале мортѣнтѣрї а четѣдѣнлор. Ла ка-
 пѣлѣ strateї, нде днчетеазѣ мортїтеле съ афлѣ
 каса лѣи Diomedes, каре аѣ фост кѣ трїї рѣндѣрї, кѣмѣ-
 рїле зѣтрѣвите, вагнїї (скѣлѣдѣторїле) рѣчи шї калде,
 келѣрїа дн каре с'аѣ афлат скелете де оаменї рефѣнїї
 де плоаеа ченѣшеї фервїнїї, дн нѣмѣр де 17, пѣр-
 тѣнд знѣл кеї шї ла деѣет їнел семнѣл де кавалерїѣ,
 еар алїї шѣлте фїзѣаерѣрї, ачесте toate atecteазѣ кѣ
 аста аѣ фост локѣнѣа знѣї ом авѣт, дн тоатѣ полїтїа
 пѣнѣ амѣ децропатѣ, с'аѣ афлат 170 скелете де
 оаменї каре дндатѣ чеї атїнѣеї, се рѣспѣндеаѣ ка о
 пѣлѣере.

Форѣл адекѣ пеаца ера орнатѣ кѣ зн портїк де
 200 колоане де марморѣ дїн о сїнгѣрѣ вѣкатѣ; капїтеле

Анпръщете ши пидectatele de monumente мъртвическѣ
аведіа ши splendorъл ачеї политії. Тоате ctatііле
ши оѣете преціоасе, аиче афлате, се admіръ ши мър-
зехъ де ла Портічі знде зрмеазъ а съ дензле ши
челе че пе тоатъ dzіза съ гъсеск. Антре алте пре-
ціоасе с'аъ гъсїт о вїблїотїкъ, адекъ марї кзїї де
metal ши каре се афлаъ чїлїndре, (взчїзмї) де
папїръ скрїсе. Ачесте, фїїнд де фок възьmate, къ
mare гївъчїе съ десфъшъръ ши съ копїазъ де о
Анадїнсъ комїсїе де Анвзцацї. Антре алтеле съ
deskoperї о dekadъ а їctopїей лзї Titus Livius, каре
лїсеа ла манъскрїсъл ачестзї онъ класїк.

Дупъ че Анпрезлъ къ о чеатъ де кълъторї амъ
нетрект о зї Анпреагъ Антре ачесте їnteresante рзї-
не, апої нї ам Анзрнат ла Портїчі, авънд спре дреа-
пта фїгзра чеа Анфрїкошатъ а лзї Bezзвїѣ, ши ло-
къл фзтълзї, че де Анзнерїк нъ се vedeа, скъпъра
не Анчетат дїн кратеръл съъ фълдере, Анкът пої пъшіам
фъръ фрїкъ, авънд де сїгзрандїе, апа де каре фън-
тълеле ераъ плїне. Деспре алтъ парте де Неаполї
амъ vїzїtat ла Пздуолїо, файмоаса Солфатара, каре
есте зп възкан стълс, ши грога дел Кане, ши каре
аеръл компъс де ачїдъл карбонїк съ рѣдїкъ нъмаї ла
Анълдїме де 4 палме ши ошоаръ тоатъ фїїнда вїе-
дзїтоаре. Обосїт де зтъларе ши де admїrare, м'ам
Анкредїнцат къ, о сїгзръ вїацъ нъ ачїзнде спре
обсервареа канодонерїлор артеї ши а феноменїлор на-
зрїей ачестей църї класїче.

